

VISUOMENĖS SVEIKATOS ABSOLVENTŲ PASISKIRSTYMAS DARBO RINKOJE

Tyrimo vadovė dr. Virginija Kanapeckienė.

Atsakingas vykdytojas Vincentas Liuima.

Tyrimo dalyvė Daiva Gerasimavičienė.

Tyrimo vykdymo laikotarpis 2019 m.

Tyrimo pagrindimas. Visuomenės sveikatos (toliau – VS) priežiūros specialistai rengiami 5 universitetuose: Vilniaus, Lietuvos sveikatos mokslų, Lietuvos sporto, Klaipėdos ir Šiaulių universitete. Iš viso siūloma 13 VS krypties studijų programų. VS priežiūros specialistų registro duomenimis, šiuo metu VS priežiūros įstaigose dirba apie 2000 specialistų. 62,2 proc. jų turi aukštąjį / aukštąjį universitetinį išsilavinimą, o 39,0 proc. – VS krypties universitetinį išsilavinimą. Per 1,5 m. iš VS priežiūros įstaigų išėjo 13 proc. specialistų. Valstybės strateginės analizės centro duomenimis, tiek I, tiek II pakopos VS krypties studijų absolventai 6 mėn. dažnai dirbo ne pagal įgytą specialybę. 2012 m. Higienos instituto atliktas tyrimas parodė, kad per ketverius tiriamuosius metus kasmet darbo rinką papildydavo po daugiau nei 100 VS programos absolventų, tačiau tik kas ketvirtas iš jų atėjo dirbti į VS priežiūros įstaigas. 80,3 proc. absolventų dirbo, 1,6 proc. turėjo bedarbio statusą, o apie 17,9 proc. absolventų duomenų darbo rinkoje nerasta. Trečdalis dirbančiųjų absolventų buvo įsidarbinę VS priežiūros sistemai priklausančiose įstaigose. VS absolventų pasitraukimas iš profesijos sudarė 50,5 proc. Tyrimas parodė, kad VS studijų krypties absolventai savo darbinę veiklą ir karjeros galimybes dažnai siejo ne su įgyta profesija, bet pasitraukimo iš profesijos priežastys nenagrinėtos.

Tyrimo tikslas – įvertinti baigusiujų VS krypties studijas pasiskirstymą darbo rinkoje.

Tyrimo uždaviniai:

1. Nustatyti VS studijų absolventų užimtumą bei pasitraukimo iš profesijos mastą.
2. Įvertinti galimus veiksnius, sąlygojančius specialistų pasitraukimą iš profesijos.

Tyrimo metodai. Taikytas mišrus metodas, kurį sudaro kiekybinis ir kokybinis tyrimai. Kiekybinio tyrimo imtį sudarė 2087 Lietuvos piliečiai, 2011–2018 m. baigę VS krypties studijas. Kiekybiniams duomenims rinkti naudotas tyrimo protokolas. Atlikus poveikio duomenų apsaugai vertinimą, kreiptasi į Švietimo informacinių technologijų centro Studentų registrą – iš jo gauti duomenys apie 2011–2018 m. VS krypties studijų absolventus. Siekiant gauti duomenis apie dirbančius absolventus ir jų darbovietes, kreiptasi į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SODRA). Taip pat kreiptasi į Užimtumo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Registrų centro Gyventojų registrą, siekiant sužinoti absolventų, nerastų SODROS duomenų bazėje, situaciją. Intervuoti 6 VS krypties studijas baigę, tačiau VS priežiūros srityje nedirbantys asmenys. Duomenims rinkti naudotas pusiau struktūruotas interviu metodas su tipine kokybiniais tyrimams naudojama klausimų gairių struktūra. Kokybiniam tyrimui kviešti dalyvauti asmenys, kurių duomenys gauti iš VS priežiūros specialistų registro archyvo.

Rezultatai. Nustatyta VS studijų krypties absolventų situacija darbo rinkoje 2019 m.: 76,1 proc. absolventų dirbo (dažniausiai gamybos, prekybos įmonėse, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir VS priežiūros įstaigose), nedarbo lygis sudarė 3 proc., emigracijos – 7 proc., informacijos apie 13,7 proc. absolventų nerasta. VS priežiūros įstaigose dirbo tik 21,8 proc. absolventų, esančių darbo rinkoje, arba 16,6 proc. baigusiujų universitetines VS krypties studijas. VS krypties studijų absolventai dirbo pagal 187 skirtingas profesijas. Pasitraukimas iš profesijos sudarė 78,2 proc. nuo dirbančių absolventų ir 83,4 proc. nuo baigusiujų VS krypties studijas. Pagal darbo vietose priskirtus profesijos kodus 71,3 proc. nuo dirbančiųjų absolventų ir 78,1 proc. nuo baigusiujų VS krypties studijas dirbo ne pagal įgytą profesiją. Tyrimas atskleidė veiksnius, lemiančius pasitraukimą iš profesijos: laikui bėgant atsirandantis nusivylimas darbu, neadekvatus darbo užmokestis, neigiami santykiai su įstaigų administracija

(vadovais), darbuotojų motyvavimo stoka ir VS krypties studijų programoje įgytų žinių pritaikymo galimybės kitose srityse. Informantų nuomone, taip pat svarbu peržiūrėti VS krypties studijų programas, gerinti studijų kokybę, daugiau dėmesio skirti profesinei praktikai, įvertinti VS priežiūros specialistų poreikį, keisti valstybės požiūrį į VS, skatinti aukštųjų mokyklų ir VS priežiūros įstaigų bendradarbiavimą.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus specialistas, laikinai vykdanti skyriaus vadovo funkcijas, Vincentas Liuima tel. (8 5) 261 6681, el. paštu vincentas.liuima@hi.lt.